

CSONGRÁDI UJSÁG

Előfizetési árak:
Egész évre 4 korona, fél évre 2 korona, negyed évre 1 korona.
Egyes szám ára 8 fillér.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő
SZABADOS JÓZSEF

Szerkesztőség
Szentháromság-tér 2. szám.
Kiadóhivatal:
Bozó és Justin könyvnyomdája Szentháromság-tér 2. szám

VIII. évfolyam.

Csongrád, 1910. június 19.

25. szám.

A rendezett tanács ügye.

Csongrád község képviselő testülete a f. évi június hó 13-án tartott rendes közgyűlésében foglalkozott a rendezett tanács felállítására iránt beadott kérelemmel.

Az előadói javaslat, amellyel mult heti számunkban foglalkoztunk, általánosságban s különösen az adatok csoportosítását illetőleg ismertette lón.

Hegyi Antal községi képviselő, az érdemi intézkedés előtt azt a közbeszóló indítványt tette, hogy a javaslat a rendezett tanács felállítására érdekében kiküldött bizottságnak adassék ki. Ezen indítványát azonban, figyelemmel arra, hogy a javaslatból kimaradt fizetés különbözete, s többlet kiadások fedezhetésére nézve az előadó főjegyző által megnyugtatta lón, visszavonta.

Ezután felállott dr. Szarka Mihály községi képviselő, s Hegyi Antal indítványát magáévá tévén, miután az előadói javaslatot lesújtó kritikával illette, az ügynek a bizottsághoz leendő terelése mellett érvelt.

Hogy a dr. Szarka Mihály által gyakorolt kritika helyes vagy helytelen-e? azt vitatni nem kívánjuk, elvégre mindenkinek, még a felszólaló képviselő úrnak is megvan az a cselekvési és elhatározási szabadsága, hogy azt tartsa jónak és helyesnek, ami egyéni hajlamának és felfogásának megfelel.

A képviselő testület többsége, miután az indítványhoz az előadó is hozzájárult, a kérelmet 8 nap alatti jelentéstételre a bizottságnak kiadatni határozta.

A bizottság f. hó 16-ik napjának d. e. 11 órájára lett egybehíva, s csak az igazságnak adunk kifejezést akkor, midőn konstatáljuk, hogy hiven régi szokásához, a bizottság tárgyalásáról éppen az indítványt tevő dr. Szarka Mihály maradt el, valószínűleg, sőt egész határozottsággal azon indokból, mert összes közéleti szereplésében még az sohasem volt megállapítható, hogy őt bizottsági megállapodás akár pro, akár kontra kötötte volna.

A bizottság azonban nem vett tudomást a tagtárs távollétéről s tekintet nélkül az indítványozó esetleges különfelfogása vagy elfoglalandó álláspontjára, érdemben határozott, s utasította az előadó jegyzőt, hogy június hó 20-ik napjára a képviselő testületet rendkívüli közgyűlésre hívja egybe.

A bizottság tárgyalásából kiemeljük a következőket.

A rendelkezésre bocsájtott adatok szigorú mérlegelése után megállapítható,

hogy a rendezett tanácsnál alkalmazandó tisztviselők fizetései, ha azok figyelemmel más rendezett tanácsú városok tisztviselőinek fizetésére vétetnek tisztességes dotáció mellett számításba, a községi pótdót nem emelik, sőt ha azok a kirovás tárgyát képező különleges s közvetett állami adónemek, mint adóalapra rovatnak ki, s ha a Tisza-Körösügyi ármentesítő társulat csongrádi földbirtokosai terhére 1913. január hó 1-ével kirovandó 4946 K 32 f is számításba vétetik, a jelenlegi községi pótdó kulcs mérséklését eredményezik. Ugyanis számításba vehető mint adóalap a nagyrét 1913. január hó 1-ével szaporodó földadója 4946 K 32 f, az általános jövedelmi pótdóra kirovandó községi pótdó 26595 K 90 f, összesen 31542 K 22 f, mely összeggel több községi pótdó folyik be, mint a folyó évben.

A rendezett tanácsú szervezetnél pedig a polgármester, tanácsnokok és rendőrkapitány fizetési különbözete 14080 koronát tesz ki, amelyből a községi bíró és tanácsbeliek fizetése leszámítván, tényleges több teher 11180 korona, amellyel szemben a fenti 31542 K 22 fillér elegendő fedezetül szolgál.

A bizottság tehát eme megállapodás folytán kívánja az ügynek a június hó 20-án tartandó közgyűlésbeni újra tárgyalását.

Ezen adatok fényes bizonyítást tesznek amellelt, hogy lapunk tényleg közérdekű és fontos szolgálatot teljesített akkor, midőn a rendezett tanács felállítására iránti mozgalom szóvivőjeként szerepelt.

Nagy elismerés illeti ezen mozgalomban Hegyi Antal községi képviselőt, nemkülönben L. Tóth Istvánt is.

S vizsgáljuk most azt a szerepet, melyet dr. Szarka Mihály s társai eddig ezen kérdésben elfoglaltak.

Egyszerűen lehetetleníteni szándékoztak a polgárok ezirányú akaratát s a rendezett tanács iránti kérelem ívet is csak akkor irták alá, mikor a képviselő választás alatt, az aláírás elől már nem térhettek ki.

Értjük a húzódozást ezen kérdés elől. Attól tartanak, hogy a rendezett tanács felállítására esetén a számban megszorított választók bőségesen visszafizetik azt a szívességet, amelyet egyesek előnyére, azonban a község kárára tanúsítottak, s a rendezett tanács létesülésekor összeállítandó képviselő választói névjegyzék adatai bizonyítékul szolgálnak arra, hogy ezek a jó urak az általános

választói jogot is éppen oly őszinteséggel akarják, mint amilyen őszintén nem kívánták a választóknak Csongrádoni megszaporodását.

A csongrádi földbirtokosok veszedelme.

Mult számunkban megjelent fenti című közleményünkre Kovács Sándor nyugalmazott járásbíró úrtól az alábbi cikket kaptuk:

Tisztelt Szerkesztő úr!

A Csongrádi Ujság f. évi június 12-én megjelent számának vezércikke helyi közérdeket tartalmaz és mert az, úgy értesültem, hogy még a községi képviselő testületben is interpelláció tárgyát képezte: engedjen tért nekem a tisztelt szerkesztő úr, hogy azon cikknek egyes tévedéseit ugyanazon helyen rektifikálhassam.

A kérdéses cikknek címe: „A csongrádi földbirtokosok veszedelme”. Tárgyazza a földadó kataszter kiigazításáról és a földadó százaléka megállapításáról szóló 1909. évi V. t.-cikket.

A csongrádi földbirtokosok egyik „veszedelme” a cikk szerint én vagyok, mert — mint a csongrádvármegyei törvényhatósági földadó bizottságának egyik tagja, midőn kiküldetésben mint 3 tagú utazó küldöttség itt Csongrádon jártunk, elmulasztottam a főjegyző úrtól, továbbá a nyilvántartó és községi bíró uraktól utasítást kérni, hogy a nagyrét, mámai rét, kilencesre nézve miként viselkedjek, pedig „bizonyosan kaptam volna”.

Igy történt az aztán, folytatja cikkíró úr, hogy új tiszta jövedelmi fokozatok lesznek ezekre a területekre felállítva, s ennek következménye lesz az, hogy a 10 forintos osztályozási vidék szerinti jövedelmi kulcs felemeljük 12 forint 50 krra, amely nagy általánosságban mégis a földadó 25 százalékkal leendő emelkedését vonja maga után”.

Hát ez egy nagy tévedése cikkíró úrnak, mert az ide egy szám alá esatolt meghívó szerint még csak holnap, vagyis június hó 16-án fogjuk megtartani mint földadó bizottság azon ülést, mely „3 tagú utazó küldöttségnek a helyszíni vizsgálatok megejtése után tett véleményes jelentések előterjesztése, s ennek alapján az 1909. V. t.-c. 3. §-a értelmében beadott javaslatok érdemleges elbírálására van hivatva”.

Már most tisztelettel kérdezem cikkíró úrtól: hogyan állapodhattunk meg mi hármas küldöttség még a bizottsági ülés megtartása előtt, tehát június 16-ika előtt a megyei előadóval abban, hogy az ezáltal még elő sem terjesztett javaslata szerint a kérdéses területekre nézve új tiszta jövedelmi fokozat legyen felállítva, hogy így a földadó emelkedjék? Hiszen ez filius ante patrem, vagyis képtelenség.

Hát nem olvasta cikkíró úr az 1909. évi V. t.-cikket? melyszerint a megyei előadó (tehát állami közeg) által javaslatba hozott új osztályba sorozást, vagy új tiszta jövedelmi fokozatok felállítását nem mi, a hármas küldöttség, sőt nem is a vármegyei 12 tagból álló földadó bizottság, hanem a 40 tagból álló országos földadó bizottság állapítja meg.

Hogy ez aztán mit fog megállapítani, azt nem tudom. De hogy a vármegyei nem fog

Értesítés!

Tudomására adom a t. közönségnek, hogy a Gr. Apponyi utcában létezett cukrászatomat, át-helyeztem Ujszászi István úr **Szentesi-körút II. sz.** házába, ahol mindenféle rendeléseket, u. m.: tortákat, parfaitokat stb. mindenféle süteményeket és fagyaltot naponta készítek és a t. közönség rendelkezésére tartok, kérem a t. közönséget bizalmukkal és rendeléseikkel továbbra is megtisztelni.

Tisztelettel **DREER ISTVÁN** cukrász.

emelni, azt van okom remélni, Végre hogy mi, a 3-as küldöttség nem emelést, de sőt mérsékelt proponálunk, azt meg határozottan állíthatom.

Való igaz cikkirő urnak azon állítása és ebben aztán már nem tévedett, hogy én Sólya Gyula főjegyző urtól, vagy a másik két urtól nem kértem „utasítást”, de sőt el se fogadtam volna és nem is volt reá szükségem.

Nem fogadtam volna pedig azért, mert ezt az idézett törvény végrehajtására vonatkozó 15226/910. sz. ügyviteli szabályzat 11. szakasza tiltja és kifejezetten kizárja.

De nem is volt reá szükségem, habár állítja is a cikkirő, hogy én az itteni különleges helyzet sajátosságait nem ismerem, s arról érzékkel nem bírok. Dehogyan nem ismerem, dehogyan nem bírok! Hiszen arra nézve, hogy huzamos évekig gazdálkodtam a Csongráddal csaknem szomszédos szarvasi határban, ahol a szabályozott Körös melletti földek épen azon sajátossággal bírnak, mint itt Csongrádon a Tisza szabályozása által mentesített nagyréti és kistréti földek, erre nézve legyen elég ide 2. sz. alá csatolnom az alföldi és délmagyarországi általános kiállításán az 1890 ik évi jurijének határozatából nekem ítélt nagyérmét tartalmazó oklevelet.

Távol áll az tőlem, hogy én ezzel kérkedjem, de hosszú közéletem folyamán megszoktam, hogy csak olyat állítsak, amit hiteles okmányokkal is igazolhatok.

Es ezt jövőre melegen ajánlom a tisztelt cikkirő urnak is, akkor nem fog beleesni az ily és hasonló tévedésekbe. Bár elismerem, hogy ezek egész jóhiszeműek.

Béke velünk.

Kovács Sándor.

Közöljük e cikket azon elvnel fogva, hogy az érdekelt fél védelme is, az elbírálásra hivatott közönség előtt ismeretes legyen, a következő megjegyzésekkel.

A helyreigazító közleményben hivatkozott meghívó szerint nyilatkozó Kovács Sándor úr 1910. évi június hó 16-ik napjának d. e. 10 órájára van meghíva a vármegyei földadó bizottság ülésére. Ezen ülés tárgya „a 3 tagú utazó küldöttségnek a helyszíni vizsgálatok megértése után tett véleményes jelentései előterjesztése s annak alapján az 1909. évi V. t.-c. 3. §-a alapján beadott javaslatok érdemleges tárgyalása”. Nyilvánvaló tehát, hogy cikkirő úr s társai véleményes jelentése fog tárgyalatni, s ezen véleményes jelentésben bizonyára nem az foglaltatik, hogy cikkirő úr hasznos közéleti tevékenysége mely városok s községekben érvényesült, hanem feltétlenül amaz impresszió,

amelyet utazás közben a vármegye területén szereztek. Minthogy pedig arról határozott tudomásunk van, hogy az előadó javaslata az általános tiszta jövedelmi fokozat emelését célozza, ezen javaslatnak csak indokolására szolgálhat ama magatartás, amelyet cikkirő úr a csongrádi bejárás alkalmával tanúsított.

Annyit talán ezen útja közéleti tanulmánya után elsajátíthatott cikkirő úr, hogy az új osztályozás, avagy új tiszta jövedelmi fokozat megállapításának alapja azon operatum, amelyet a vármegyei földadó bizottság terjeszt elő az országos földadó bizottságnak. Ha tehát a csongrádi földbirtokosok érdeke úgy védett meg, hogy például a szőlők újra osztályozását érdeklőleg csak az az istentelen kukac jelenléte szolgált indokul, akkor kézesőkünk a cikkirő urnak, de kénytelenek vagyunk fenntartani cikkünkben foglalt összes állításunkat, annál is inkább, mert nem fogadhatjuk el cikkirő úr szakképzettségének igazolásául felhozott amaz indokot sem, hogy valaha Szarvas község határában a földmivelés gondterhes és rögös pályáján mozgott, mert habár instrukcióra nem szorul is, s azt megvetéssel visszautasítja, annyit mégis tudomásul kell vennie, hogy a szarvasi határ Adria feletti magassága 96, míg Csongrád 76.101, s így mert a Körösnek átlagos áradási időszaka 2—3 hét, fakadó vizek az ármentesített területeket részint a magassági viszonyok, részint az árvíz kevesebb időtartama miatt nem veszélyeztethetik annyira, mint Csongrádon, ahol nagyobb árvizek alkalmával nem egy esetben 3 hónapig volt a nagy víz a töltések mellett. Hogy a réti földek eme sajátosságát nem ismerte, elég arra utalnunk, hogy a nagyréti bejárásakor, midőn a holtág vízenyősségére egyik jelenlevő földbirtokos figyelmeztette, ezen kijelentést kétkedéssel kegyeskedett fogadni, mi onnan is kitűnik, hogy a megyei előadó figyelmét felhívni kegyeskedett a nagyrét lapályosabb részén mutatkozó ujnyi hosszúságú buzakalászra.

A képviselő testület tehát az itt előadottnál fogva is helyesen cselekedett akkor, amidőn az új osztályozás s általános tiszta jövedelmi fokozat emelésének lehető megakadályozására két tisztviselőt a főjegyző és nyilvántartó személyében kiküldött, akik nem bírnak ugyan kiállításai nagy érdemmel, s valószínűleg ilyenre nem is reflektálnak, azonban jobban meg fogják védeni a csongrádi földbirtokosok érdekeit, mint cikkirő úr, aki szellemi nagy fensősége tudatában minden néven nevezendő felvilágosítást s utasítást mereven visszautasítani kegyeskedett, pedig hát még a jó pap is holtig tanul.

Szállította le a tisztelt cikkirő úr a földadót, mint ahogy azt annak idején 96.000 ko-

ronáról 74.000 koronára, igaz hogy nem kiállítási aranyéremmel bíró férfiak leszállították, akkor mi nem aranyéremmel, hanem őszinte tiszteletünk s nagyrabecsülésünkkel fogjuk kitüntetni, amely elismerés, azt hisszük, minden polgár előtt becses s egyedüli elérhető legnagyobb jutalom.

Takarékos gazdálkodás.

A Keresztény Gőzmalom Részvénytársaság mostani igazgatója, Gyánti Pál, azon kijelentéssel vette át annak idején a társaság vezetését, hogy rendet akar teremteni a társaság ügyeiben, mert ő, legalább úgy képzei, hogy tehetséggel s hivatottsággal rendelkezik ezen fontos feladatára.

Ez a „rend“ kezd nagyon érdekesen, de nem nagy vigasztalására a részvényeseknek kialakulni. Csaknem napirenden van, hogy se az igazgató, se a könyvelő, de még a napi biztos se mutatkozik a telepen. Bizonyára, mert más irányú „fontos magán ügyekkel“ vannak elfoglalva, de azért ép oly hűségesen fölveszik a fizetésüket, illetve a napi díjakat, mintha minden idejüket a társaság szolgálatában tölténék.

Ennek a „rendnek“ természetes folyománya aztán, hogy ami kis fegyelem meghonosodott az előbbeni igazgató alatt, az ma már fenekestől fölfordult. Nincs, aki parancsoljon: de az sincs, aki szót fogadjon. Megtörtént például, hogy a társaság új lisztüzlete felé a cégtáblát kellett volna fölfüggeszteni. Primusz Péter gépész azonban, akinek szakmájába tartozott volna e dolog, kereken kijelentette, hogy az neki nem kötelessége.

De van más érdekes oldala is a Keresztény Gőzmalomnál lábra kapott takarékos gazdálkodásnak. A tiszai rakpart használatáért ugyanis annak előtte az igazgatóság évi 240 korona átlagos összegben volt kiegyezve a bérlő társasággal, mely a jelen évben felszólította az igazgatóságot az egyezés megújítására.

Közéleti rajzok.

Schwarzburg Rajna menti községben, nagy esemény történt. A birodalmi tanácsba kellett képviselőt választani. Az eddigi képviselő, aki a tanácsban elbájlta, lekötölte, magát nélkülözhetlenné tette, bölcsek hallgatásával, újra fellépett s iparkodott azt a néma közönyt, amelyet úton útfélen tapasztalt, eloszlatni, s felmelegíteni a polgárság lankadt hangulatát. A rossz nyelvek, s az ott is fölös számban jelentkező ellenkörtések azt beszélték, hogy a volt képviselő, közel 6 évi szereplése alatt csupán annyit jelentett ki a zsandári intézményre, hogy az a lehető legjobb, s egy alkalommal, elefejtkezvén arról, hogy a birodalmi tanács folyosóiról nyíló tanácsterem ajtaja úgyszólván hermetice záródik, azt a felkiáltást hangoztatta, hogy „becsukni az ajtót.“

A közéleti szereplés ilyen megnyilvánulása után mi sem természetesebb, hogy a képviselő pártjának, különösen intelligens tagjai, rémséges agitációt fejtettek ki. A kereskedő megkockáztatta forgalmát, az ügyvéd clienturáját, a pap lelkiüdvösségét, (pénzét nem, mert a zsák különben sem szokott soha tele lenni,) s csakugyan a heteken át tartó néma közönyt az ön-feláldozó korteskedés után örvendetes hangulat váltotta fel. Rosalienberg nevű főszatócs, aki ön-feláldozó tevékenységén túl, a zászlók s annak felszerelvényei meglegedett szállítója volt, szintén magára vállalt egy magasztos missiót, a kanavász s egyéb cafatok árával adós maradt honpolgárokat kapacitálta váltakozó eredménnyel. Mint a kettős könyvitel és a kereskedelmi levelezésben jártas egyén, kortes meg-

bizátásairól írásban számolt be. Midőn az ott is divó fizetési meghagyásokkal történt fenyegetés sem vezetett eredményre, a következő kommentárokkal kísérte referatumát:

1. Pamberger Eliás *kisgazda*, beszéljen vele dr. Zasafras, *nagy zászlót kér.*

2. Gedulder Jonathán *kisgazda*, szintén dr. Zasafrasra forgatmányozva, ugyancsak *nagy zászlót kér*, stb. stb.

Szóval dacára a gazda *kis* jelzésének, mindig *nagy zászló* igényeltetett. Természetesen, mert a *kis és nagy zászló* ára között volt 100 percent különbség volt, s a nyereség szintén ily arányban emelkedett. Egyben azonban csalódott a számító főszatócs. A választás befejeztével sem a *kis*, sem a *nagy zászló* árát nem fizették ki, s így a lefolyt választásból csak szomorú és reá nézve „drága“ emlékei vannak.

Szukai Ferkó, nagygazda, nem hiába haragszik a vízvezetékre, mert meg van fosztva azoktól a szerelmi idilektől, amelyeknek élvezője volt az ártézi kútak körül. Élemedett kora nem gátolta abban, hogy nap-nap után egy-egy rózsaszálát ne tűzzön kalapja mellé, mint a szerelem biztos zálogát. Az idilnek vége és az ártézi kútak környékei némák, nem verik fel azokat a vicánkoló vászoncseledek öröm hangjait. Ferkó a paraszt Don Juan, visszavonulni volt kénytelen szerelmi tevékenységének színteréről, s akarva, nem akarva szaporítja a hűséges férjek számát. Ki-kirándul a környékre, s iparkodik felejtetni a visszahozhatlan multat. Legtávolabbi kirándulása volt egy alföldi mezőváros, ahol lakodalmi ünnepek alkalmával az ottani főjegyzőre is ráerőszakolta itt már megszokott és különösen az

urakkal szemben érvényesített „per tu“ cimboraságát. Mint világlátott, olvasott és tapasztalt ember, bizalmas közlései közepette, reáterelte a főjegyző figyelmét a törvények és rendeletekre s azon nézetének adott kifejezést, hogy azok egytől egyig rosszak.

Az ottani főjegyző nemcsak igazat adott neki, hanem azt is kijelentette, hogy nem is muszáj azokat megtartani és végrehajtani. Ferkó, aki ily okos beszédet még öcsésétől sem hallott, nyomban ki is bökte, hogy „ögye mög a fene a mi főjegyzőnket, bezzeg megtartja az.“ Akkor csapjátok el azt a főjegyzőt, volt rá a szellemes válasz, s válasszatok meg engem, mert hát, engem meg innen akarnak elesapni. Diktum-faktum, Ferkó ezt a kérelmet nyomban ad referendum vette, s alig várta, hogy hazaérhessen. Leghűségesebb mamelukjának saját öcsését tartván, iparkodott vele találkozhatni.

Hosszas keresés után végre reá talált a Szent Erzsébet című tanyai iskolában, ahol öcsese elnöki teendőket teljesített, mint *irástudatlan ember*, a koalicionális vezérférfiak nagyobb dicsőségére. *A vizsgai érdemjegyeket természetesen a tanító jegyezte, amely az ellenőrzésnek eddig páratlan neme*, s hogy az elnök öcsés mégis valamelyes szellemi munkát végezzen, bátyja jelenlétében s annak méltó barmulatára *megolvasta darabszámra a vizsgai irkákat.*

Arra vagyunk kíváncsiak, hogy Szukai Ferkó s öcsésura, mikor hozzák az elesapott jegyzőt, a helybeli csapni való jegyző helyett. Valószínűleg akkor, amidőn a tintatartós Justh-párt többségre kerül az országban.

Clio.

Mi azonban az igazgató halogatása folytán nem történt meg.

Közben a társaságnak faszállitmánya érkezett és a rakpart használatáért egy összegben kellett a bérlő társaság számára 240 koronát kifizetnie. Alig egy hónap múlva jött másik szállitmány is, ezért újabb 160 korona lett a rakparti díj. És alapos kilátás van rá, hogy mire a társaság összes faszállitmánya beérkezik, az évi 240 korona helyett legalább is 800 koronát fizet ki az igazgatóság a bérlőtársaságnak. A mi igen jó üzlet a bérlőtársaságnak, de annál rosszabb a Keresztény Gőzmalomnak.

Ép ily érdekes a csőszbér esete is, kinek a Gőzmalom annak előtte évi 160 koronát fizetett és ezért köteles volt a társaság faanyagát a Tiszán és a rakparton egész éven át gondozni, őrizni. Gyánti Pál sokalta ezen összeget, talán azért is, mert a csősz 240 koronára kérte fel emelni: hanem megegyezett a csőszszel napi egy korona hatvan fillérben, arra az időre, amikor a társaság faanyaga a Tiszán és a rakparton lesz. A csősz elfogadta ugyan ezen ajánlatot: de aztán hozzátette, hogy ezért az összegért ő csak nappal őrizi a társaság fáját, éjjel azonban nem fog rá vigyázni. Az éjjeli őrködést aztán még külön 80 fillérrel kellett jutalmazni és így esett meg, hogy mindjárt az első szállitmány után 160 koronát fizettek ki a csősznek és év végéig valószínűleg ez a csőszbér is eléri az évi 160 korona helyett, a 400 koronát.

Jött aztán a finom gabonaüzlet. Azon a körülményen, hogy a múlt évben jó üzletet csinált a társaság az általa vásárolt 4000 métermázsza búzával, mikor 26 koronával vette mázsáját és harminc koronájával adta és belőle még a vámilletményt is megkapta, Gyánti Pál is föllekesedett és ő is vásároltatott 6000 métermázsza búzát, szinte 26 koronájával, mert azt hitte, hogy üzletesinálásra semmi egyéb nem kell, mint búzavétel. A budapesti és külföldi gabonapiacok konjunkturái, a vetések állapota és a közönség bizalma ő előtte mind nem jöttek számításba és ma ott áll a társaság, hogy beraktározott gabonakészlete, 18 koronás búzaárak mellett, nem kell senkinek. És hogy ebből mekkora vesztesége lesz év végeig? azt egyelőre meg se lehet mondani.

De Gyánti Pál leleményes ember és kitalálta, a raktáron levő gabona készletet, lisztes bolt útján fogják értékesíteni. Nos, a lisztes bolt meg van, a Magyar Király vendéglő épületében, ki is van róla híresztelve hirlapilag, hogy nagyszerűen bevált. Bár a múlt évben ilyen városi bolt nélkül is el tudta adni lisztkészletét a társaság.

Mi elhisszük, hogy e városi lisztes bolt csakugyan bevált. Csak hogy nem a Keresztény Gőzmalomnak, mely a búza üzlet veszteségét már semmiképp sem lesz képes elkerülni: hanem bevált a Csongrád városi Takarékpénztárnak, melynek igazgatóságában Gyánti Pál is ott ül, s most ezen üresen állott bolthelyiségért 800 korona évi bért kap a gőzmalom pénztárából. És bevált Baranyi Pál főmolnárnak, ki megszabadult a városi lisztesbolt vezetésére berendelt Urbán Ferenc ellenőrzésétől. Amire kezdettől fogva töreke-

de, hogy ismét szabad kezét nyerhesse a társaság liszt és gabona készletében való gazdálkodáshoz.

De bevált még a városi lisztesbolt más szempontból is, mert az igazgatóság maga ellen indította az összes csongrádi kereskedőket, mikor nekik, mint tulajdon vásárlóinak, indokolatlan konkurrenciát nyitott anélkül, hogy magának használna vele valamit. Ép azért a kereskedők már is azon török fejüket, hogy ezen oktalanságért, a részvénytársaság ellen, retorzióval éljenek.

Mindezek hegyébe jön, hogy a téglagyár elejtésével belemászott az igazgatóság egy hosszadalmas és költséges perbe. A Hegyi Antal biztosítékul letett részvényeinek esztelen visszatartásával pedig még egy másik perbe is rövidesen belemászik és így gyönyörű kilátásaik lehetnek a részvényeseknek a jövő évi osztalék tekintetében, mikor egyik felől rohamosan emelkednek a kiadások, másik felől hatalmasan apadnak a jövedelmek.

Igy működik a Gyánti Pál és Kraxner Antal üzleti szelleme a társaság felvirágoztatására! És csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy van-e? vagy lesz-e a felügyelő bizottságnak hivatásából kifolyólag, mindezen épületes üzleti dolgokba beleszólása?

HIREK.

— **A váci püspök jubileuma.** Gróf Csáky Károly, a váci egyházmegye főpásztora, június hó 17-én töltötte be püspökségének 10 éves évfordulóját. Egyházmegyéjétől azonban, mint értesülünk, rövidesen megvalni készül.

— **Hivatalos óra változás.** A helybeli állami anyakönyvi hivatalban a hivatalos órák június, július és augusztus hónapokban hétköznapokon délelőtt 7 órától délután 1 óráig, vasárnap pedig délelőtt 8 órától 10 óráig tartanak.

— **Az első segélynyújtás.** Dr. Dékány Béla városi főorvos ma és a következő két vasárnapon, délután 3 órakor, a községháza tanács-termében, a gőzgépeknél alkalmazott egyének részére, az első segélynyújtásról előadást fog tartani. Ugyanitt említjük meg azt is, hogy folyó hó 26—29. napjain pedig dr. Boér Antal járási főorvos, a mentőszekrényeket fogja megvizsgálni, melyet e célból mindenki, aki ilyenekkel rendelkezik, a jelzett napok bármelyikén a főszolgabírói hivatalba bevenni tartozik.

— **Szinielőadás.** A helybeli állami polgári leányiskola növendékei f. hó 25-én, szombaton, az intézet tornatermében, jótékony célú szinielőadást rendeznek. Szinre kerülnek: Barta Irénnek „A Haza” és Muray Károlynak „Az új nevelő” című darabjai. Az előadás délután 4 órakor kezdődik. Belépő díj: ülőhely 1 korona, állóhely 40 fillér; tanulók szintén 40 fillért fizetnek.

— **Új választásról beszélnek Szentesen.** Szentesen az a hír van elterjedve, hogy rövid időn belül új választás lesz. Nem azért, mintha bárki is attól tartana, hogy a Molnár-párt által esetleg beadandó petíció folytán lenne új választás, hanem mivel Fekete Márton le fog mondani a képviselőségről, mert legközelebb ki fogják nevezni földmivelésügyi államtitkárnak.

— **A plébános úr haragszik.** A következő levelet kaptuk: „Tekintetes Szabados József szerkesztő úrnak Helyben. Tessék tudomásul venni, hogy az Egyházmegyei Hatóság csak két hivatalos misét rendel: aug. 18. (Ő Felsége születése napja) és okt. 4. (névnapja). A koronázás évfordulóján csak a budai koronázó templomban van hivatalos mise. Csongrádon sem volt szokásban elődöm alatt sem. A gyermekeknek fél 9 órakor volt miséjük, de tévedésből egy része előbb jött. En az Ön lapját komoly lapnak tartom; esodálkozom, hogy lehet alapos utánjárás és kérdéses nélkül szemrehányással illetni a plébánost. Szeretlenség és tisztelt-

lenség az, azonfölül még alaptalan is volt a megjegyzés. Kiváló tisztelettel vagyok Csongrád, 1910. június 16. *Porubszky József* plébános.” Közöljük ezen levelet, részünkről a következő tiszteletteljes megjegyzéssel. Tudomásul vesszük, hogy az Egyházmegyei Hatóság csak két hivatalos misét rendelt el és pedig Ő Felsége születés s névnapjain. Szeretettel kérdezzük azonban a plébános urat, hogy március 15-én s október 6-án mondandó misék kinek az intenciójából tartatnak, ha már az egyházmegyei főhatóság rendeleteihez méltóztatik alkalmazkodni? Avagy ha az iskolás gyermekeknek a király koronázása évfordulóján ünnepély tartatik, emeli-e az ünnepély díszét annak kimagasló része, az isteni tisztelet, ha a gyermekek gyászmisén vesznek részt, azon alkalomból, hogy Magyarország újjászületésének legszebb emléke, az ősi király koronázás évfordulója ünnepeltetik? Mi azt hisszük, hogy lehet azért valaki jó hazafi, ha a király koronázásának évfordulójáról megemlékezik, mert ezen emlékezet nemesek a királynak szól, hanem a magyar hazának is. És biztosíthatjuk a plébános urat, hogy ha a király koronázásának évfordulóján ünnepélyes isteni tiszteletet tart, abban csak azok botránkoztak volna meg, kik a magyar király s trónja iránt csak akkor szokták az alattvalói hűséget fitogtatni, mikor a királyi kegy egy hozzájuk tartozó egyén felé mosolyog. A szeretatlenség és tiszteltlenség tehát nem a mi részünkön van.

— **Évzáró vizsgálatok.** A helybeli m. kir. állami polgári leányiskolában a folyó tanévi záróvizsgálatok a következő sorrendben tartatnak meg: június hó 20-án lesz mind a négy osztálynak hittan, ének és tornavizsgálata. Június hó 21-én az I. és II., 22-én pedig a III. és IV. osztályoknak lesznek vizsgái minden tantárgyból. Június hó 29-én délelőtt 9 órakor lesz a rajzkiállítás és az évzáró ünnepély.

— **Javitják a harangokat.** Holnaptól kezdve a régi nagy harang és Jézus szive harang egy ideig nem szólnak, mert azokat javítani fogják. A folytonos használat következtében ugyanis a harangok tengelyei annyira elkoptak, hogy azok kieserelése szükségessé vált.

— **A bíró fizetését fölemelték.** Nagypál Imre községi bíró fizetésemelést kért, mert a bírói névaláírásokért (egyebet ugyanis nem dolgozik) keveselte a 700 korona fizetést. A múlt hétfőn tartott közgyűlés föl is emelte a bírói fizetést 1000 koronára. A fizetés fölemelést azonban többen megfölebbezni akarják, mert úgy találják, hogy a bíró fizetése inkább tiszteletdíj, s Nagypál Imre még nem fejtett ki a község érdekében olyan munkálkodást, mely ezen tiszteletdíj fölemelését indokolta tenné. Mások pedig úgy találják, hogy ezen fizetés fölemelés inkább megjutalmazása azon kortesszolgálatoknak, melyeket Nagypál Imre a mostani választáskor, a Faragó Antal érdekében teljesített, amit onnan sejtene, mert ugyanaz a Faragó-párt harcolt legjobban a bíró fizetésének felemelése mellett, amelyik ugyanazon közgyűlésen a rendőrbiztos által kért tiszteletdíj megszavazása ellen volt. Pedig hát a rendőrbiztos mégis csak többet dolgozik, mint a bíró úr!

— **Jégverés.** Az ország minden részében viharok és felhőszakadásszerű esőzések járnak, melyek már eddig is milliókra menő kárt és több száz embernek halálát okozták. A pénteki eső, mely jéggel vegyest esett, nálunk is sok kárt tett, amennyiben a szőlők egyrészt csaknem teljesen elverte. E helyen ügyelmeztetjük a károsult szőlőbirtokosokat, hogy jégverés esetén adóelengedésnek van helye, ha eziránt a jégverés idejétől számított nyolc napon belül a községi előjárásnál jelentkeznek. Tehát a jelentkezést el ne mulasszák, mert később már nem fogadják el panaszukat.

NYILTTÉR.

(E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség sem a kiadóhivatal.)

Nyilatkozat.

Az Éder János felelős szerkesztősége mellett megjelenő Csongrádi Lap folyó évi június 12-iki számában „Az ely emberei” cím alatt megjelent újdonság reám vonatkozó valótlan állításaival s az ahhoz fűzött kommentárokkal szemben közlöm a szentesi Fekete Márton-párt intéző bizottságának hozzám intézett következő levelét:

Tekintetes Dr. Moletz Lajos ügyvéd úrnak Csongrádon.

Hozzánk intézett megkeresésére készséggel tanúsítjuk, hogy Ön a Szentesen, június hó 10-én meglartott orsz. képviselő választás alkalmával Fekete Márton képviselőnk érdekében nemcsak hogy nem korteskedett, de a választás lefolyásába semmi irányban egyáltalán be nem folyt s párhelyiségünkben rövid percekre csak mint érdeklődő jelent meg, amint azt igen sok — pártunkhoz nem tartozó — vidéki egyén tette.

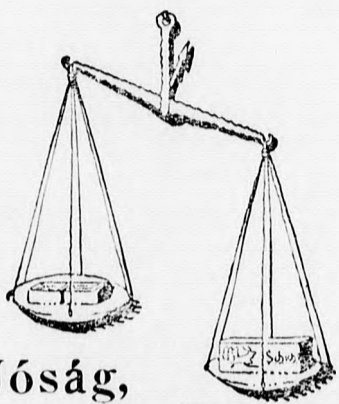
Szentesen, 1910. évi június hó 15-én.

A Fekete Márton-párt intéző bizottsága:

Dr. Albertényi Adolf sk.	Zsoldos Ferenc sk.
Bárfalvi Lajos sk.	Dr. Nagy Sándor sk.
Bugyi Antal sk.	Dr. Veeresi Sándor sk.
Dr. Füsti Molnár Sándor sk.	Stemmer Béla sk.
Nagy Imre sk.	Mátéffy László sk.

Ezek után még csak annyit jelentek ki, hogy a t. cikk-
ről úrral sajtóvitába nem elegyedem, hanem ellene a szegedi kir. törvényszéknél sajtó útján elkövetett rágalmozás vétsége miatt a feljelentést beadom.
Csongrádon, 1910. június hó 18-án.

Dr. Moletz Lajos
ügyvéd.

Jóság,
ár és
súlyra

kell a szappan összehasonlításánál és
bevásárlásánál ügyelni. A világ egy
szappana sem éri el a

Schicht
szarvas
szappanát

minden jó tulajdonságában, tiszta-
ságában, mosóképeségében, légyságá-
ban és olcsóságában.

Kiadók és laptulajdonosok: BOZÓ ÉS JUSTIN.
Bozó és Justin könyvnyomdája.

Kiadó üzlethelyiségek. Dr. Buk
Herman
piactéri házában, 3 utcai üzlethelyiség és 1 utcai
pince azonnal kiadó.

Nyomdász tanulónak polgári is-
kolába járt
fiú Bozó és Justin nyomdájában, fizetés mellett
felvétetik. Jelentkezni bármikor lehet.

Szegedi József
szobafestő és mázoló mester

értesíti Csongrád város igentisztelt közönségét,
hogy Csongrádon letelepedett és a mai naptól
kezdve elvállal és készít a legszebb kivitelben
szobafestő és mázoló munkákat, a legolcsóbb
árakért.

Költségvetéssel és a legújabb divatú modern
mintákkal mindenkor díjtalanul szolgál. Megren-
delőit a legpontosabb kiszolgálásban részesíti s
ezért kéri a nagyrédmű közönség becses párt-
fogását.

Lakása Kossuth-utca 9. sz.
alatt van.

Versenybírálati hirdetmények.

A leégett „Erzsébet” iskola építése céljából végzendő
építési munkák biztosítására Csongrád község előjárósága
zárt ajánlati versenybírálatot hirdet.

A versenyezni óhajtok ajánlataikat 1910. évi június hó
29-én d. e. 9 óráig Csongrád község előjáróságánál adják
be. A versenybírálati feltételek a II. jegyzői hivatalban
megtekinthetők.

Csongrád község előjárósága a község házában a zálog-
tárgyak, bűnjelkek és bitang jószágok megőrzésére szük-
séges kamra helyiség és egy istálló építése céljából vég-
zendő munkákra zárt ajánlati versenybírálatot hirdet. Az
ajánlatok 1910. évi június hó 29-én d. e. 9 óráig Csongrád
község előjáróságánál adandók be.

A versenybírálati feltételek a II. jegyzői hivatalban
megtekinthetők.

Eladó tanyaföld.

Id. Szegedi János Kistóke 65. számú 40 hold
tanyaföldje, Kis János szőlőmalmával, Teéssel
határos, eladó vagy esetleg hasznobérbe kiadó.
Alkut kötni lehet ifj. Szegedi János bognár-
mesterrel Szentesen, III. tized Bálint-utca 10.
a zsidó templom közelében.

Eladó ház. Özv. Kallai Rókusné Hosszú-
utca 9. szám alatti sarokháza,
amelynek közelében 1 villanylámpa és ártézi
kút van, bármilyen üzleteknek vagy műhelyek-
nek megfelel, szabadkézből eladó. Az árnak
egyrésze a vevőnél maradhat. Értekezni lehet
a tulajdonossal a helyszínén.

Eladó ház. Mernyó Mihálynak a Főlegy-
házi-út és a Kétágú-utca
sarkán lévő háza szabadkézből eladó. Értekezni
lehet a tulajdonossal a helyszínén.

Női divat-szalomban fizetési
leányokat felvesznek. **Keleti Juliska** (Ehrlich-féle
ház) Jegenye-utca sarok.

Minden nő szeret

hatalmának vagyis szépségének fenntartására áldozni
és helyesen teszi, hiszen azért nő, hogy szép legyen.
Az elesüftő vörös orr, szeplő, májolt, mitesszer,
pattanás, ráncok, foltok, minden arctisztatlanság és
bőrhány eltávolítása kötelessége a nőnek, vétek
volna rút arccal élni, ha van megbízható, tökéletes
szer, mely szépséget teremt. Általában a legjobban
szeretik a **Kriegner-féle szepítőszereket** és pedig az

AKÁCIA-KRÉM, mely 2—3 nap alatt minden
szépséghiányt gyökeresen el-
tűntet, teljesen ártalmatlan, fehérít, üdít, simít és
szépít. **Ára 2 korona.**

AKÁCIA-SZAPPAN, kellemes, tartós és üdítő. **Ára 1 korona.**

AKÁCIA-PUDER, védi a bőrt a nap és szél
befolyása, valamint arctisz-
tatlanságok ellen. **Ára 1 korona.**

Aki ezeket a szereket használja, annak nem kell
tartania a megvénüléstől, szépségének hatalmát meg-
tartja a legmagasabb korig. Kaphatók az összes
gyógytárakban. Postai szétküldés naponta.

KRIEGER gyógyszer-tár
BUDAPEST, Kalvin-tér, (Baross-u 2.)

Egyetlen kiváló vásárlási alkalom

kereskedők és házalók részére, közvetlen beszerzés mellett a szövődéből.

==== Szétküldés magánfeleknek is. ====

I. rendű, minőségű, szépen válogatott 40—45 méter maradék, 16 koronaért.
Francia zephir, 80 ctm. szél. ingek blousok és ruhák részére. **Kékfestő,** kony-
hakötények és háziruhák részére. **Kanavas,** ágyhuzatok részére, élénk színek-
ben. **Oxford,** férfingek részére, kitűnő strapa minőségben. **Fehér, erős szövés**
úri-, női- és gyermekféhőneműek részére. **Női szövetek,** blousok és ruhák részére.
Maradék-hosszuság 3—10 méter.

Hibátlanágért, legtartósabb minőségért és moshatóságért kezeskedem.

Kockázat nincsen! A pénzt azonnal visszatérem, ha az árú nem tetszik,
amely esetben az bérmentetlenül visszaküldhető. 1000 el-
ismerő levél január 1. óta. 225 cm. hosszú, 150 cm. széles, a legnemesebb lenfonálból
szótt, készen beszegett, varrás nélküli lepedők, garantált lenből, a legfinomabb menyasszo-
nyi kelengyék elkészítésére, elszakíthatatlan minőségben, ára darabonként 2 korona 60
fillér. Legkisebb vételmennyiség 6 darab. Szétküldés utánvétellel.

STEIN S. lenszövőde NACHOD, Böhmen.

Tanuló leányok fehérnemű varro-
dámba felvétetnek.
Simon Franciska, Csemegi Károly-utca 42. sz.

Eladó szőlő. Sággy Mihály négy
hold szőlője szabad-
kézből eladó. Értekezhetni Gr. Apponyi Albert-
utca 7. számú lakásán.

Eladó szőlő és bökény.

L. Tóth István mérnök úr Erzsébet-majori
szőlő telepéből 16 hold, határainkban legjobb
szőlőt és pedig a régi csőszház épülettel 6 hold-
dat és a tiszpartján legmagasabb helyen fekvő
10 holdat, a rajta lévő házzal, az ez évi há-
romnegyed rész terméssel, holdanként is eladja,
ugy hogy vevő a még hátra lévő munkálatás-
ért és leszüretelésért nem fizet semmit, mert a
vincellérek negyedéből kötelesek ez évi minden
munkát díjazás nélkül elvégezni. Mind a 16
hold szőlő igen szép termett állapotban van.
A szőlők holdja 1500 frt terméssel. Van még
eladó egy kukoricagöré 150 frt és egy cserép
fedelű csűr 500 frt, mind a két épület akác-
fából van készítve.

Továbbá 50 házrész bökény, házrészekenként
is, termés nélkül eladó, mindannyi a város alatt
elvonuló 10 öles útra, illetve az ártézi kutak
vizlefoyási árokra hoznak ki véggel.

Értekezni lehet eladóval erzsébeti lakásán.

oooooooooooooooooooo

Eladó földbirtok.

Bőcsa határában (Pestmegye) 500 hold szántó-
földből álló birtok 50, 100, 150, 200 holdas
parcellákban, vagy esetleg egy darabban is,
terméssel együtt, valamint 10 hold szőlővel
együtt, holdanként 200—220 forintos vételárban
eladó. A vételár negyed részének lefizetése mel-
lett a birtok vevő nevére íratik át. Esetleg ke-
vesebb is fizethető egy negyed részről, de a
birtok csak a negyed rész vételár lefizetése után
íratik vevő nevére. A fentmaradó összeg öt és
fél percent kamat mellett 50 év alatt törleszt-
hető. Bővebb felvilágosítást nyújt a tulajdonos:
Prikkel Kálmán up. Bőcsa, vasútállomás Solt-
Vadkert, esetleg Jászszentlászló. Kocsi bárme-
lyik állomáson rendelkezésére áll a vevőnek.

oooooooooooooooooooo

Jégeladás

Ausländer Jenőnél a reggeli
órákban, 5-től 6-ig, bármily
mennyiségben.